

Set No. 1

18P/272/24

00007

Total No. of Printed Pages : 24

Question Booklet No.

(To be filled up by the candidate by blue/black ball-point pen)

Roll No.

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Roll No. (Write the digits in words) .....

2019

Serial No. of OMR Answer Sheet .....

Centre Code No.

--	--	--	--

Day and Date .....

(Signature of Invigilator)

INSTRUCTIONS TO CANDIDATES

(Use only **blue/black ball-point pen** in the space above and on both sides of the **Answer Sheet**)

1. Within 30 minutes of the issue of the Question Booklet, check the Question Booklet to ensure that it contains all the pages in correct sequence and that no question is missing. In case of faulty Question Booklet bring it to the notice of the Superintendent/Invigilators immediately to obtain a fresh Question Booklet.
2. Do not bring any loose paper, written or blank, inside the Examination Hall *except the Admit Card*.
3. *A separate OMR Answer Sheet is given. It should not be folded or mutilated. A second OMR Answer Sheet shall not be provided. Only the OMR Answer Sheet will be evaluated.*
4. Write all entries by blue/black pen in the space provided above.
5. *On the front page of the OMR Answer Sheet, write by pen your Roll Number in the space provided at the top and by darkening the circles at the bottom. Also, write the Question Booklet Number, Centre code Number and the Set Number wherever applicable in appropriate places.*
6. *No overwriting is allowed in the entries of Roll No., Question Booklet no. and Set no. (if any) on OMR Answer Sheet and Roll No. and OMR Answer Sheet no. on the Question Booklet.*
7. *Any change in the aforesaid entries is to be verified by the invigilator, otherwise it will be taken as unfair means.*
8. *Each question in this Booklet is followed by four alternative answers. For each question, you are to record the correct option on the OMR Answer Sheet by darkening the appropriate circle in the corresponding row of the OMR Answer Sheet, by pen as mentioned in the guidelines given on the first page of the OMR Answer Sheet.*
9. For each question, darken only one circle on the OMR Answer Sheet. If you darken more than one circle or darken a circle partially, the answer will be treated as incorrect.
10. *Note that the answer once filled in ink cannot be changed. If you do not wish to attempt a question, leave all the circles in the corresponding row blank (such question will be awarded zero marks).*
11. For rough work, use the inner back page of the title cover and the blank page at the end of this Booklet.
12. On completion of the Test, the candidate must handover the OMR Answer Sheet to the Invigilator in the examination room/hall. However, candidates are allowed to take away Test Booklet and copy of OMR Answer Sheet with them.
13. Candidates are not permitted to leave the Examination Hall until the end of the Test.
14. If a candidate attempts to use any form of unfair means, he/she shall be liable to such punishment as the University may determine and impose on him/her.

18P/272/24

ROUGH WORK
रफ़ कार्य

18P/272/24

No. of Questions : 120

प्रश्नों की संख्या : 120

Time : 2 Hours

Full Marks : 360

समय : 2 घण्टे

पूर्णाङ्क : 360

Note : (1) Attempt as many questions as you can. Each question carries **3 (Three)** marks. **One mark will be deducted for each incorrect answer. Zero** mark will be awarded for each unattempted question.

अधिकाधिक प्रश्नों को हल करने का प्रयत्न करें। प्रत्येक प्रश्न **3 (तीन)** अंकों का है। प्रत्येक गलत उत्तर के लिए एक अंक काटा जायेगा। प्रत्येक अनुत्तरित प्रश्न का प्राप्तांक शून्य होगा।

(2) If more than one alternative answers seem to be approximate to the correct answer, choose the closest one.

यदि एकाधिक वैकल्पिक उत्तर सही उत्तर के निकट प्रतीत हों, तो निकटतम सही उत्तर दें।

01. ब्रह्मसम्प्रदायस्य प्रतिनिधिः वेदः -

(1) ऋग्वेदः (2) कृष्णयजुर्वेदः (3) शुक्लयजुर्वेदः (4) सामवेदः

02. याज्ञवल्क्यः निवासी आसीत् -

(1) मगधस्य (2) काश्याः (3) मिथिलायाः (4) अवधस्य

18P/272/24

03. ऋग्वेदेन सम्बद्धा शाखा-

- (1) मैत्रायणी (2) कठ (3) पिप्पलाद (4) बाष्कल

04. केनोपनिषदि कति काण्डानि सन्ति ?

- (1) चत्वारि (2) षट् (3) अष्ट (4) सप्त

05. मैत्रायणी- उपनिषदि कति प्रपाठकाः सन्ति?

- (1) 5 (2) 9 (3) 7 (4) 12

06. मैक्समूलर-मतानुसारम् ऋग्वैदिकरचनाकालः -

- (1) 3500 B.C. (2) 2500 B.C. (3) 1200 B.C. (4) 4500 B.C.

07. शुक्लयजुर्वेदेन सम्बद्धम् -

- (1) शिवसङ्कल्पसूक्तम् (2) श्रद्धसूक्तम्
(3) वाक्सूक्तम् (4) नासदीय सूक्तम्

08. पुरुरवा- उर्वशी संवादक्रमः -

- (1) 10/95 (2) 10/10 (3) 10/96 (4) 10/130

09. त्रिष्टुप् छन्दसि कति अक्षराणि ?

- (1) 32   (2) 36   (3) 40   (4) 44

10. पिंगलकृतछन्दः शास्त्रस्य नाम -

- (1) छन्दोमञ्जरी   (2) वृत्तरत्नाकारः   (3) छन्दः सूत्रम्   (4) सर्वानुक्रमणी

11. कल्पः अस्ति ?

- (1) पादः   (2) हस्तः   (3) घ्राणः   (4) श्रोत्रम्

12. बौधायनश्रौत्रसूत्रम् सम्बद्धमस्ति -

- (1) ऋग्वेदेन   (2) सामवेदेन   (3) कृष्णयजुर्वेदेन   (4) अथर्ववेदेन

13. "इत्वरी" इत्यत्र कः स्त्रीप्रत्ययः?

- (1) डीप्   (2) डीष्   (3) डीन्   (4) ति

14. "संहिता" संज्ञायां सूत्रम् भवति-

- (1) संहितायाम्   (2) स्वरितात् संहितायामुदात्तानाम्
(3) परः सन्निकर्षः संहिता   (4) तयोर्वावचि संहितायाम्

15. कृष्णयजुर्वेदस्य कति शुल्बसूत्राणि उपलब्धानि -

- (1) 5   (2) 3   (3) 8   (4) 6

18P/272/24

16. सामवेदः आर्चिकेषु विभक्तः -

- (1) द्विधा (2) चतुर्षु (3) पञ्चसु (4) बहुषु

17. कठसंहितायां कति खण्डानि ?

- (1) चत्वारि (2) षट् (3) पञ्च (4) अष्ट

18. "कृतद्धितसमासाश्च" सूत्रेण का संज्ञा भवति ?

- (1) कृत (2) तद्धित (3) समास (4) प्रातिपदिक

19. बैखानसधर्मसूत्रम् सम्बद्धमस्ति -

- (1) ऋग्वेदेन (2) सामवेदेन (3) कृष्णयजुर्वेदेन (4) शुक्लयजुर्वेदेन

20. कृष्णयजुर्वेदे सङ्कलनमस्ति -

- (1) मन्त्राणाम् (2) ब्राह्मणभागस्य (3) पद्यात्मकस्य (4) मन्त्रब्राह्मणयोः

21. ऋग्वेदस्य कस्मिन् मण्डले हिरण्यगर्भसूक्तम् ?

- (1) अष्टमण्डले (2) दशमण्डले (3) द्वादशमण्डले (4) नवमण्डले

22. वेदत्रयाणां ज्ञाता-

- (1) होता (2) अध्वर्यु (3) ब्रह्मा (4) उद्गाता

23. श्रीमद्भगद्गीतायां “ज्ञानकर्मसंन्यासयोग” नामकः -

- (1) द्वितीयाध्यायः (2) चतुर्थाध्यायः (3) प्रथमाध्यायः (4) षष्ठाध्यायः

24. पुराणानां संख्यास्ति-

- (1) 18 (2) 20 (3) 16 (4) 15

25. वेदपुरुषस्य घ्राणात्मकं वेदाङ्गं किम् ?

- (1) ज्योतिषम् (2) व्याकरणम् (3) छन्दः (4) शिक्षा

26. वृद्धिसंज्ञाविधायकं सूत्रम् अस्ति -

- (1) गुणः (2) वृद्धिरेचि (3) वृद्धिरादैच (4) आद्गुणः

27. प्रत्ययसर्गस्य कति भेदाः ?

- (1) चत्वारः (2) सप्त (3) एकविंशतिः (4) पञ्च

28. आरण्यकस्य प्रतिपाद्यमस्ति-

- (1) यज्ञः (2) प्राणविद्या (3) ज्योतिषम् (4) सोम

29. शाङ्खायनब्राह्मणे कियन्तः अध्यायाः सन्ति?

- (1) 40 (2) 50 (3) 30 (4) 80

18P/272/24

30. नासदीयसूक्तम् अस्ति-

(1) संवादसूक्तम्	(2) दार्शनिकसूक्तम्
(3) दान सूक्तम्	(4) भेषजसूक्तम्

31. रसतन्मात्रा कस्य विकृतिः ?

(1) पृथिव्याः	(2) जलस्य	(3) तेजसः	(4) आकाशस्य

32. आस्तिकदर्शनम् नास्ति-

(1) सांख्यम्	(2) योगः	(3) न्यायः	(4) बौद्धः

33. कठोपनिषदि कियन्तः अध्यायाः सन्ति?

(1) 3	(2) 4	(3) 6	(4) 2

34. केनोपनिषदि कति खण्डानि सन्ति ?

(1) पञ्च	(2) चत्वारि	(3) सप्त	(4) नव

35. "अणोरणीयान्महतो महीयानात्मास्य जन्तोर्निहितो गुहायाम्" अस्ति-

(1) केनोपनिषदि	(2) छान्दोग्योपनिषदि
(3) कठोपनिषदि	(4) ईशावास्योपनिषदि

36. श्रौतसूत्रस्य विषयः -

(1) संस्कारः	(2) आश्रमकर्तव्यः
(3) वैदिकयज्ञः	(4) यज्ञवेदी निर्माणम्

37. षोडश संस्काराः कस्य विषयः ?

(1) धर्मसूत्रस्य	(2) गृह्यसूत्रस्य	(3) श्रौत्रसूत्रस्य	(4) शुल्बसूत्रस्य

38. बृहत्त्रयी नास्ति-

(1) किरातार्जुनीयम्	(2) शिशुपालवधम्	(3) नैषधीयचरितम्	(4) रघुवंशम्

39. कृष्णयजुर्वेदेन सम्बद्धम् -

(1) हिरण्यकेशिधर्मसूत्रम्	(2) हारितधर्मसूत्रम्
(3) वशिष्ठधर्मसूत्रम्	(4) गौतमधर्मसूत्रम्

40. "तयोः श्रेय आददानस्य साधु भवति" एतेन सम्बद्धम् -

(1) ईशेन	(2) मुण्डकेन	(3) माण्डूक्येन	(4) कठेन

41. पञ्चमहातेषु नास्ति-

(1) स्पर्शः	(2) पृथ्वी	(3) जलम्	(4) तेजः

18P/272/24

42. वेदचतुष्टये नास्ति -

- (1) यजुर्वेदः (2) अथर्ववेदः (3) वेदाङ्गम् (4) सामवेदः

43. कृष्णयजुर्वेदस्य गृह्यसूत्रम् नास्ति -

- (1) कठगृह्यसूत्रम् (2) बौद्धायनम् (3) सत्याषाढीयम् (4) खादिरम्

44. "अभ्यर्हितं पुर्वम्" इति न्यायेन कस्य वेदस्य प्राथम्यम् ?

- (1) यजुर्वेदस्य (2) ऋग्वेदस्य (3) सामवेदस्य (4) अथर्ववेदस्य

45. कृष्णयजुर्वेदस्य आरण्यकम् अस्ति-

- (1) छान्दोग्यारण्यकम् (2) ऐतरेयारण्यकम्
(3) शांखायनारण्यकम् (4) तैत्तिरीयारण्यकम्

46. उपनिषदा प्रतिपाद्यते -

- (1) कर्मकाण्डम् (2) ज्ञानकाण्डम् (3) यन्त्रज्ञानम् (4) वास्तुज्ञानम्

47. "अजो नित्यः शाश्वतोऽयं पुराणः इयमुक्तिः कुत्रास्ति ?

- (1) बृहदारण्यकोपनिषदि (2) ईशोपनिषदि
(3) तैत्तिरीयोपनिषदि (4) कठोपनिषदि

48. रघुवंशस्य लेखकः कः ?
 (1) वाणभट्टः (2) भारविः (3) श्रीधरः (4) कालिदासः
49. कठोपनिषदि अस्य सम्पादनम् अस्ति -
 (1) दर्शस्य (2) सौत्रामणेः (3) राजसूयस्य (4) विश्वजितः
50. शिक्षाग्रन्थेषु प्रतिपाद्यते -
 (1) वेदार्थनिर्णयधर्मः (2) कालज्ञानम्
 (3) उच्चारणधर्मः (4) शब्दसाधुत्वम्
51. 'यत् यज्ञस्य यजुषा क्रियते तद्' कीदृशम् ?
 (1) रुढम् (2) दृढम् (3) क्लिष्टम् (4) शिथिलम्
52. "शुल्वसूत्राणि" केन वेदाङ्गेन सम्बद्धानि?
 (1) व्याकरणेन (2) कल्पेन (3) छन्दसा (4) निरुक्तेन
53. ज्ञानेन्द्रियम् नास्ति-
 (1) श्रोतम् (2) चक्षुः (3) रूपम् (4) घ्राणः
54. अरण्यकानि सम्बद्धानि सन्ति-
 (1) ब्रह्मचर्याश्रमेण (2) गृहस्थाश्रमेण (3) वानप्रस्थाश्रमेण (4) संन्यासाश्रमेण
55. का द्युस्थानीया देवता?
 (1) सविता (2) अग्निः (3) वायुः (4) बृहस्पतिः

18P/272/24

56. कृष्णयजुर्वेदस्य कति शाखाः प्राप्यन्ते ?

- (1) चतस्रः (2) पञ्च (3) सप्त (4) अष्ट

57. गोपथब्राह्मणेषु अध्यायाः सन्ति-

- (1) सप्त (2) नव (3) एकादश (4) षट्

58. "यदा सर्वे प्रमुच्यन्ते कामा येऽस्य ....." इति मन्त्रोऽयम् अस्ति-

- (1) ईशावास्योपनिषदः (2) कठोपनिषदः
(3) संहितोपनिषदः (4) छान्दोग्योपनिषदः

59. अधोलिखितेषु महाकाव्यम् नास्ति -

- (1) मेघदूतम् (2) रघुवंशम् (3) किरातार्जुनीयम् (4) बुद्धचरितम्

60. "ऋग्वैदिक इण्डिया" नामक पुस्तकस्य लेखकः-

- (1) बालगङ्गाधरतिलकः (2) डॉ० अविनाशचन्द्रदासः
(3) डॉ० मैक्समूलरः (4) डॉ० याकोबी

61. ब्राह्मणशब्दस्यार्थोऽस्ति -

- (1) ज्ञानम् (2) मननम् (3) आम्यायः (4) वर्धनम्

62. याज्ञवल्क्याशिक्षा केन वेदेन सम्बद्धा ?

- (1) ऋग्वेदेन (2) अथर्ववेदेन (3) सामवेदेन (4) यजुर्वेदेन

63. सामवेदस्य ऋत्विग् ?

- (1) होता (2) ब्रह्मा (3) उद्गाता (4) अध्वर्युः

64. शुक्लयजुर्वेदेन सम्बद्धशाखा-

- (1) बास्कल (2) काण्व (3) शाकल (4) तैत्तिरीय

65. गृह्यसूत्रम् केन वेदाङ्गेन सम्बद्धम् ?

- (1) कल्पेन (2) ज्योतिषेण (3) छन्दसा (4) निरुक्तेन

66. "सत्यं ज्ञानमनन्तं ब्रह्म" कस्याम् उपनिषदि ?

- (1) मुण्डकोपनिषदि (2) कठोपनिषदि (3) तैत्तिरीयोपनिषदि (4) प्रश्नोपनिषदि

67. यज्ञस्वरूपप्रतिपादकः-

- (1) वेदः (2) उपनिषद् (3) आरण्यकम् (4) ब्राह्मणम्

68. स्वप्नवासवदत्तम् अस्ति-

- (1) काव्यम् (2) नाटकम् (3) उपन्यासः (4) कल्पः

18P/272/24

69. द्विजातीनां निःश्रेयस्यस्करः परः कः ?

- (1) पुराणम् (2) वेदः (3) कर्मकाण्डः (4) छन्दः

70. अग्निष्टोमे स्तोमानां संख्या-

- (1) चत्वारः (2) षट् (3) अष्ट (4) द्वादश

71. कस्मिन् दिवसे सोमनिष्काशनं क्रियते ?

- (1) उपसद (2) अहिन (3) स्तुल्यां (4) एकाहे

72. अग्निष्टोमे शस्त्राणां संख्या-

- (1) दश (2) एकादश (3) चत्वारः (4) द्वादश

73. बहुव्रीहिसमासस्य उदाहरणमस्ति-

- (1) कुम्भकारः (2) पीताम्बरः (3) घनश्यामः (4) कुपुरुषः

74. तैत्तिरीयसंहितायां कस्मिन् काण्डे दर्शपूर्णमासयज्ञः अस्ति-

- (1) तृतीयेकाण्डे (2) सप्तमे काण्डे (3) प्रथमेकाण्डे (4) द्वितीयेकाण्डे

75. "सर्गश्च प्रतिसर्गश्च वंशो मन्वन्तराणि च" कस्य लक्षणम् ?

- (1) गीतिकाव्यस्य (2) महाकाव्यस्य (3) चम्पूकाव्यस्य (4) पुराणस्य

6. महापुराणस्य कति संख्याः सन्ति?

- (1) 18 (2) 5 (3) 112 (4) 51

7. तैत्तिरीयसंहितायाः प्रथमकाण्डे कति प्रपाठकाः ?

- (1) सप्त (2) चत्वारः (3) अष्ट (4) पञ्च

8. "रामेण वाणेन हतो बालि" इति वाक्ये करणसंज्ञकः अस्ति ?

- (1) वाली (2) बाणः (3) रामः (4) हतः

9. कठोषनिद् केन वेदेन सम्बद्धा ?

- (1) सामवेदेन (2) ऋग्वेदेन (3) शुक्लयजुर्वेदेन (4) कृष्णयजुर्वेदेन

10. ऋग्वैदिक दवतानां संख्या ?

- (1) 33 (2) 35 (3) 39 (4) 25

11. अष्टाध्यायीप्रणेता कः ?

- (1) शाकटायनः (2) पाणिनिः (3) चाणक्यः (4) पतञ्जलिः

12. निम्नलिखितेषु महापुराणम् अस्ति-

- (1) नारदः (2) कपिलः (3) वरुणः (4) महेश्वरः

18P/272/24

83. आभ्यान्तरणप्रयत्नस्य कति प्रकाराः सन्ति?

- (1) सप्त (2) नव (3) पञ्च (4) चत्वारः

84. निम्नलिखितेषु द्योषवर्णः-

- (1) छ (2) र (3) ख (4) भ

85. निम्नलिखितेषु ब्राह्मप्रयत्नः नास्ति-

- (1) विवारः (2) स्पष्टः (3) संवारः (4) नादः

86. तैत्तिरीयसंहिता केन वेदेन सम्बद्धा ?

- (1) सामवेदेन (2) अथर्ववेदेन (3) कृष्णयजुर्वेदेन (4) शुक्ल यजुर्वेदेन

87. सामवेदस्य भाष्यकारः

- (1) आनन्दतीर्थः (2) भरतस्वामी (3) नारायणः (4) महीधरः

88. छान्दोग्योपनिषद् केन वेदेन सम्बद्धा ?

- (1) यजुर्वेदेन (2) ऋग्वेदेन (3) अथर्ववेदेन (4) सामवेदेन

89. मैकडोनलकृतग्रन्थः अस्ति-

- (1) वैदिकछन्दः (2) वैदिकधर्मः (3) वैदिक-मीथोलोजी (4) वैदिक यज्ञः

90. तैत्तिरीयब्राह्मणे कति काण्डाः सन्ति ?

- (1) चत्वारः (2) त्रयः (3) सप्त (4) पञ्च

91. वेदस्य पर्यायः-

- (1) अर्थः (2) धर्मः (3) आग्नायः (4) यज्ञः

92. ऋग्वेदभाष्यभूमिकायाः रचनाकारः-

- (1) सायणः (2) उदगीथः (3) सकन्दस्वामी (4) महीधरः

93. कृष्णयजुर्वेदेनसम्बद्धाः उपनिषदः?

- (1) 10 (2) 16 (3) 32 (4) 19

94. महर्षि आपस्तम्बानुसारेण वेदस्य लक्षणम् -

- (1) विदन्ते स्वरूपं लभन्ते वस्तु अनेनेति वेदः।
(2) मन्त्रब्राह्मणयोर्वेदनामधेयम् ।
(3) विद्यन्ते धर्मादयः पुरुषार्थाः यैस्ते वेदः।
(4) वेदोऽखिलो धर्ममूलम् ।

18P/272/24

95. "महाराजः" एतस्य पदे समासः-

- (1) द्विगुः (2) द्वन्द्वः (3) बहुब्रीहिः (4) कर्मधारयः

96. "समायुषां सं प्रजया समग्रे वर्चसाः पुनः। सं पत्नी ....." इति मन्त्रः केन वेदेन सम्बद्धः ?

- (1) कृष्णयजुर्वेदेन (2) शुक्लयजुर्वेदेन (3) सामवेदेन (4) अथर्ववेदेन

97. अथर्ववेदीयब्राह्मणग्रन्थोऽस्ति-

- (1) ऐतरेयः (2) शतपथः (3) ताण्डयः (4) गोपथः

98. नाट्यशास्त्रस्य प्रणेता कः?

- (1) मम्मटः (2) भरतः (3) धनञ्जयः (4) कालिदासः

99. पिप्पलादशाखा केन वेदेन सम्बद्धा ?

- (1) सामवेदेन (2) यजुर्वेदेन (3) अथर्ववेदेन (4) ऋग्वेदेन

100. कल्पसूत्रम् अस्ति-

- (1) बौधायनः (2) मैत्रायणी (3) बृहदारण्यकः (4) शतपथः

101. 'प' एतस्य उच्चारणस्थानम् किम् ?

- (1) मूर्धा (2) दन्तः (3) कण्ठः (4) ओष्ठौ

102. तैत्तिरीयसंहितायामुपरि भट्टभाष्करस्य भाष्यस्य नाम -

- (1) वेदद्वीपः (2) ज्ञानयज्ञः (3) विवरणः (4) वेदार्थचन्द्रिका

103. ब्राह्मणग्रन्थः नास्ति-

- (1) सामविधान (2) तैत्तिरीय (3) केन (4) शतपथ

104. वेदस्य स्वरूपम् अस्ति-

- (1) वेदाद्धर्मो हि निर्वभौ
(2) मन्त्ररूपो ब्राह्मणरुपश्चेति
(3) यज्ञेन वाचः पदवीयमायन्
(4) वर्धनं विस्तारो वा वितानो वा यज्ञः

105. ऋग्वेदस्य कति ब्राह्मणग्रन्थाः सन्ति?

- (1) 2 (2) 5 (3) 4 (4) 3

18P/272/24

106. श्रुतेः पर्यायः अस्ति-

- (1) सूक्तिः (2) ब्रह्मसूत्रम् (3) वेदः (4) स्मृतिः

107. सामशब्दस्यार्थः-

- (1) उपासना (2) गायनम् (3) कर्म (4) यज्ञः

108. निरुक्तस्य रचनाकारः कः ?

- (1) कात्यायनः (2) शङ्कराचार्यः (3) यास्कः (4) वरिष्ठः

109. उपनिषदि वर्णिता अस्ति-

- (1) मारणविद्या (2) ब्रह्मविद्या (3) कर्मकाण्डविद्या (4) यज्ञविद्या

110. "सम्बोधने च" सूत्रेण विभक्तिः भवति-

- (1) सप्तमी (2) चतुर्थी (3) द्वितीय (4) प्रथमा

111. अग्निः कस्य लोकस्य प्रधानदेवता ?

- (1) द्युलोकस्य (2) पृथिवीलोकस्य
(3) अन्तरिक्षलोकस्य (4) अन्तरिक्षस्य व द्युलोकस्य

112. कौषीकिब्राह्मणेन सम्बद्धः -

- (1) यजुर्वेदः (2) अथर्ववेदः (3) ऋग्वेदः (4) सामवेदः

113. वेदपुरुषस्य मुखम् अस्ति-

- (1) व्याकरणम् (2) ज्योतिषः (3) छन्दः (4) शिक्षा

114. शतपथब्राह्मणं केन वेदेन सम्बद्धम् ?

- (1) ऋग्वेदेन (2) शुक्लयजुर्वेदेन (3) सामवेदेन (4) कृष्णयजुर्वेदेन

115. वेदरक्षार्थं विकृतयः सन्ति-

- (1) सप्त (2) पञ्च (3) अष्ट (4) नव

116. ऋग्वेदे पदकारस्य नाम किम् ?

- (1) आत्रेयः (2) गार्ग्यः (3) शाकल्यः (4) उद्गीथः

117. ऋग्वेदस्य भाष्यकारः नास्ति-

- (1) स्कन्दस्वामी (2) उद्गीथः (3) महीधरः (4) नारायणः

118. विकृतिपाठे नास्ति-

- (1) माला (2) धर्मः (3) रेखा (4) घनः

18P/272/24

119. तैत्तिरीयसंहितायाः पदपाठकारस्य नाम किम् ?

- (1) आत्रेयः   (2) गार्ग्यः   (3) शाकल्यः   (4) स्कन्दस्वामी

120. 'यस्य देवे परा भक्तिर्यथा देवे तथा गुरौ' इत्युपदेशः कुत्र प्राप्यते?

- (1) मुण्डकोपनिषदि   (2) तैत्तिरीयोपनिषदि
(3) श्वेताश्वतरोपनिषदि   (4) बृहदाण्यकोपनिषदि

18P/272/24

ROUGH WORK
रफ़ कार्य

23

P.T.O.

अभ्यर्थियों के लिए निर्देश

(इस पुस्तिका के प्रथम आवरण पृष्ठ पर तथा उत्तर-पत्र के दोनों पृष्ठों पर केवल नीली/काली बाल-प्वाइंट पेन से ही लिखें)

1. प्रश्न पुस्तिका मिलने के 30 मिनट के अन्दर ही देख लें कि प्रश्नपत्र में सभी पृष्ठ मौजूद हैं और कोई प्रश्न छूटा नहीं है। पुस्तिका दोषयुक्त पाये जाने पर इसकी सूचना तत्काल कक्ष-निरीक्षक को देकर सम्पूर्ण प्रश्नपत्र की दूसरी पुस्तिका प्राप्त कर लें।
2. परीक्षा भवन में प्रवेश-पत्र के अतिरिक्त, लिखा या सादा कोई भी खुला कागज साथ में न लायें।
3. ओ.एम.आर. उत्तर-पत्र अलग से दिया गया है। इसे न तो मोड़ें और न ही विकृत करें। दूसरा ओ.एम.आर. उत्तर-पत्र नहीं दिया जायेगा। केवल ओ.एम.आर. उत्तर-पत्र का ही मूल्यांकन किया जायेगा।
4. सभी प्रविष्टियाँ प्रथम आवरण-पृष्ठ पर नीली/काली पेन से निर्धारित स्थान पर लिखें।
5. ओ० एम० आर० उत्तर-पत्र के प्रथम पृष्ठ पर पेन से अपना अनुक्रमांक निर्धारित स्थान पर लिखें तथा नीचे दिये वृत्तों को गाढ़ा कर दें। जहाँ-जहाँ आवश्यक हो वहाँ प्रश्न-पुस्तिका का क्रमांक, केन्द्र कोड नम्बर तथा सेट का नम्बर उचित स्थानों पर लिखें।
6. ओ० एम० आर० उत्तर पत्र पर अनुक्रमांक संख्या, प्रश्नपुस्तिका संख्या व सेट संख्या (यदि कोई हो) तथा प्रश्नपुस्तिका पर अनुक्रमांक और ओ० एम० आर० उत्तर पत्र संख्या की प्रविष्टियों में उपरिलेखन की अनुमति नहीं है।
7. उपर्युक्त प्रविष्टियों में कोई भी परिवर्तन कक्ष निरीक्षक द्वारा प्रमाणित होना चाहिये अन्यथा यह एक अनुचित साधन का प्रयोग माना जायेगा।
8. प्रश्न-पुस्तिका में प्रत्येक प्रश्न के चार वैकल्पिक उत्तर दिये गये हैं। प्रत्येक प्रश्न के वैकल्पिक उत्तर के लिए आपको ओ० एम० आर० उत्तर-पत्र की सम्बन्धित पंक्ति के सामने दिये गये वृत्त को उत्तर-पत्र के प्रथम पृष्ठ पर दिये गये निर्देशों के अनुसार पेन से गाढ़ा करना है।
9. प्रत्येक प्रश्न के उत्तर के लिए केवल एक ही वृत्त को गाढ़ा करें। एक से अधिक वृत्तों को गाढ़ा करने पर अथवा एक वृत्त को अपूर्ण भरने पर वह उत्तर गलत माना जायेगा।
10. ध्यान दें कि एक बार स्याही द्वारा अंकित उत्तर बदला नहीं जा सकता है। यदि आप किसी प्रश्न का उत्तर नहीं देना चाहते हैं, तो संबंधित पंक्ति के सामने दिये गये सभी वृत्तों को खाली छोड़ दें। ऐसे प्रश्नों पर शून्य अंक दिये जायेंगे।
11. रफ कार्य के लिए प्रश्न-पुस्तिका के मुखपृष्ठ के अंदर वाला पृष्ठ तथा उत्तर-पुस्तिका के अंतिम पृष्ठ का प्रयोग करें।
12. परीक्षा की समाप्ति के बाद अभ्यर्थी अपना ओ.एम.आर. उत्तर-पत्र परीक्षा कक्ष/हाल में कक्ष निरीक्षक को सौंप दे। अभ्यर्थी अपने साथ प्रश्न पुस्तिका तथा ओ.एम.आर. उत्तर-पत्र की प्रति ले जा सकते हैं।
13. अभ्यर्थी को परीक्षा समाप्त होने से पहले परीक्षा भवन से बाहर जाने की अनुमति नहीं होगी।
14. यदि कोई अभ्यर्थी परीक्षा में अनुचित साधनों का प्रयोग करता है, तो वह विश्वविद्यालय द्वारा निर्धारित दंड का/की, भागी होगा/होगी।

